

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
31 ΜΑΪΟΥ 2025**

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
(ΘΕΜΑΤΑ Α1.α και Α3)**

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1η δραστηριότητα

A1. α) Στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου Α' παρουσιάζονται αρκετοί λόγοι για τους οποίους η μουσική αποτελεί μέσο έκφρασης των σκέψεων και των συναισθημάτων του ανθρώπου. Αναλυτικότερα, πρόκειται για μια μορφή επικοινωνίας με την οποία εξωτερικεύεται όλο το εύρος των ανθρώπινων σκέψεων και συναισθημάτων (*μια γλώσσα ... φάσμα αυτών*). Επιπλέον, πρόκειται για μια δημιουργική δραστηριότητα την οποία δύνανται να κατανοήσουν όλοι ανεξαιρέτως οι άνθρωποι (*είναι μια ... ανθρώπους*). Τέλος, η μουσική βοηθά τα άτομα να εκδηλώσουν ό,τι σκέφτονται και ό,τι νιώθουν και, ιδίως, όσα δεν μπορούν να εκφράσουν, χρησιμοποιώντας τη συμβατική γλωσσική επικοινωνία, που συχνά αποβαίνει ανεπαρκής και δεν αναδεικνύει πλήρως βαθιά συναισθήματα και σκέψεις (*είναι μια γλώσσα που ... συναισθημάτων*).

3η δραστηριότητα

A3.

Τίτλος: Ο μουσικός μας κόσμος!!!

Πρόλογος: Με αφορμή τη συναυλία που πραγματοποιήθηκε στο σχολείο μας για τη λήξη του σχολικού έτους, δημιουργήθηκε έντονος προβληματισμός στη σχολική κοινότητα αναφορικά με την αξία της μουσικής. Κατά την προετοιμασία που έγινε για τη συναυλία και την επιλογή των τραγουδιών διεξήχθη ζωνρός διάλογος σχετικά με τα κριτήρια με τα οποία επιλέγουμε τη μουσική που ακούμε καθημερινά. Έτσι, πήρα την πρωτοβουλία να συντάξω το παρόν άρθρο, αξιοποιώντας το βήμα που μας παρέχει η σχολική εφημερίδα, για να επιχειρηματολογήσω για την προσφορά της μουσικής στη ζωή των νέων και για τον τρόπο με τον οποίο η μουσική αποτελεί διάυλο επικοινωνίας των ανθρώπων σε παγκόσμιο επίπεδο.

Απάντηση στο α' ερώτημα:

Η προσφορά της μουσικής στον άνθρωπο είναι τεράστια, γιατί:

- Η ακρόαση αγαπημένων τραγουδιών οξύνει την κρίση του ανθρώπου. Ακούγοντας ένα τραγούδι, οργανικό ή με στίχους, το άτομο προσπαθεί να

ερμηνεύσει το νόημα των στίχων ή των μουσικών κορυφώσεων και αποκλιμακώσεων. Έπειτα, το αξιολογεί, κατατάσσοντάς το στα αξιολογικά ή μη τραγούδια και επιχειρηματολογώντας υπέρ της αξίας ή απαξίας του. Όλα τα παραπάνω αποτελούν άσκηση του νου.

- Η ακρόαση τραγουδιών με κοινωνικό περιεχόμενο προβληματίζει το άτομο, αφού «φέρει στην επιφάνεια» κοινωνικούς προβληματισμούς και το καλεί να τοποθετηθεί στα μεγάλα γεγονότα της εποχής του. Ας μην ξεχνάμε ότι μεγάλες κοινωνικές επαναστάσεις ξεκίνησαν από έργα τέχνης, πολλά από τα οποία ήταν μουσικά.
- Πολλά τραγούδια ηθικοποιούν τους νέους, αφού οι στίχοι τους προβάλλουν ηθικές αξίες. Τραγούδια με αντιρατσιστικό περιεχόμενο, τραγούδια με θέμα τη φιλία, την αλληλεγγύη και την ειρήνη αναδεικνύουν πανανθρώπινες ηθικές αξίες και βοηθούν το άτομο να διαμορφώσει αξιακό κώδικα.
- Η ακρόαση αγαπημένων τραγουδιών αποφορτίζει τον άνθρωπο, βοηθώντας τον να διαφύγει, έστω και για λίγο, από την αγχογόνο καθημερινότητα και να βιώσει αισθήματα ηρεμίας. Στο πλαίσιο αυτό, βελτιώνει τη διάθεση, αφού η χαρούμενη μουσική πολλαπλασιάζει τα ευχάριστα συναισθήματα και η πιο μελαγχολική βοηθά το άτομο να εκτονώσει τη θλίψη που το διακατέχει.
- Η ακρόαση μελωδικής μουσικής ενισχύει την απόδοτικότητα του ανθρώπου. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι πολλοί άνθρωποι ακούνε μουσική κατά τη μελέτη ή την εργασία, γιατί πιστεύουν ότι συμβάλλει στη βελτίωση της συγκέντρωσης.
- Η αγαπημένη μουσική μπορεί να καταστήσει τον άνθρωπο ευτυχισμένο, επαναφέροντάς του όμορφες αναμνήσεις. Έτσι, τον επανασυνδέει με άτομα του στενού ή ευρύτερου κοινωνικού του περιβάλλοντος, με τα οποία έχει κοινά καλλιτεχνικά ενδιαφέροντα και κοινές καλλιτεχνικές εμπειρίες.
- Η ακρόαση και η παραγωγή μουσικής διασφαλίζουν τη συναισθηματική ισορροπία του ανθρώπου, αφού μέσω των δραστηριοτήτων αυτών οι άνθρωποι μπορούν να εκφράσουν όσα αδυνατούν να περιγράψουν με λόγια. Εξ αυτού εκφράζουν απωθημένα συναισθήματα και βαθύτατους προβληματισμούς, που τους ταλανίζουν και, για αυτό, θέλουν να μοιραστούν με άλλους.
- Η παρακολούθηση συναυλιών και άλλων μουσικών εκδηλώσεων προάγει την κοινωνικότητα και ενισχύει τους ανθρώπινους δεσμούς. Αναλυτικότερα, οι άνθρωποι παρακολουθούν τις περισσότερες μουσικές εκδηλώσεις με φίλους ή συνάπτουν φιλικές σχέσεις με άτομα που γνωρίζουν σε χώρους που επισκέπτονται, για να ακούσουν μουσική. Παράλληλα, και οι ίδιοι οι μουσικοί, συνεργαζόμενοι με ομότεχνούς τους, απαλλάσσονται από τη μοναξιά και την εσωστρέφεια, καταστάσεις που συχνά τους ταλανίζουν λόγω της ιδιαίτερης ευαισθησίας που τους διακατέχει.
- Η μουσική συχνά ανακουφίζει και από τον πόνο. Σε παγκόσμιο επίπεδο η μουσική χρησιμοποιείται με επιτυχία σε νοσοκομεία για τη μείωση του πόνου ή από ψυχοθεραπευτές κατά τη διάρκεια δύσκολων συνεδριών.
- Η μουσική, συνδυαζόμενη με την άσκηση, μπορεί να αυξήσει την αντοχή και να μειώσει την αίσθηση της κόπωσης.

Απάντηση στο β' ερώτημα:

Η μουσική θεωρείται σήμερα παγκόσμια γλώσσα επικοινωνίας, γιατί

- υπερβαίνει τα σύνορα της γλώσσας, της κουλτούρας και των εθνικών διαφορών, αφού «μιλάει» στην καρδιά των ανθρώπων. Δεν απαιτεί από όποιον ακούει ένα τραγούδι να γνωρίζει απαραίτητως τη γλώσσα και να κατανοεί τους στίχους. Αυτό συμβαίνει, γιατί η μουσική εκφράζει συναισθήματα καθολικά, όπως είναι η θλίψη, η χαρά και η ελπίδα, που αποδίδονται ακόμα και μέσω της μελωδίας.
- Η μουσική ενώνει καλλιτέχνες από ολόκληρο τον κόσμο: στο πλαίσιο καλλιτεχνικών εκδηλώσεων παγκόσμιας κλίμακας καλλιτέχνες με τελείως διαφορετικές γλώσσες και παραδόσεις μπορούν να μοιραστούν μουσικές εμπειρίες, να ανταλλάξουν απόψεις για τον τρόπο με τον οποίο παράγουν μουσική και να συνεργαστούν. Επομένως, η μουσική προσφέρει κοινό έδαφος σε άτομα με εντελώς διαφορετικό τρόπο σκέψης, για να συνδημιουργήσουν.
- Η μουσική αξιοποιείται, για να ενώσει τους ανθρώπους σε συλλογικές δραστηριότητες ή επετείους. Από τους εθνικούς ύμνους και τα τραγούδια σε εορταστικές εκδηλώσεις μέχρι και τη μουσική που παίζεται σε τελετές, όπως είναι οι γάμοι ή οι κηδείες, η μουσική λειτουργεί ως μέσο ενότητας.
- Η μουσική καταργεί τα εμπόδια της επικοινωνίας, αφού διευκολύνει τη συνεννόηση αλλόγλωσσων. Μέσα από ρυθμούς, μελωδίες και αρμονίες, η μουσική μπορεί να αφηγηθεί ιστορίες ή μεταδώσει μηνύματα, χωρίς να ειπωθεί λέξη. Έτσι εξηγείται και η τεράστια δημοφιλία της κλασικής μουσικής, τα έργα της οποίας «διηγούνται» συναισθήματα που γίνονται κατανοητά από ανθρώπους σε όλο τον κόσμο εδώ και αιώνες.
- Η μουσική αναδεικνύει πανανθρώπινα προβλήματα και ανθρωπιστικές αξίες. Επομένως, ακούγοντας τραγούδια, οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται τον οικουμενικό χαρακτήρα κάποιων προβλημάτων, αλλά και συντονίζονται και ενεργοποιούνται, ώστε να τα αντιμετωπίσουν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτού αποτελούν οι προσπάθειες κάποιων μουσικών σήμερα να στείλουν μηνύματα ειρήνης, ελευθερίας και αγάπης σε παγκόσμιο επίπεδο, διαμαρτυρόμενοι για την έξαρση των πολέμων.

Επίλογος: Από τα παραπάνω καθίσταται πρόδηλο το γεγονός ότι η μουσική αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο κάθε έκφρασης της ανθρώπινης ζωής. Επομένως, οφείλουμε όλοι να επιλέγουμε με πολύ προσεκτικά κριτήρια τα μουσικά μας ακούσματα, ώστε να επωφελομαστε από τη μουσική και να αποφεύγουμε τα πολύ επικίνδυνα μηνύματα τραγουδιών της υποκουλτούρας, που μας «βομβαρδίζουν» τον τελευταίο καιρό από τα ΜΜΕ και κάθε άλλο παρά μουσική είναι.